

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Агенције за аграрна плаћања Републике Српске
за период 01.01- 31.12.2022. године**

Број: РВ024-23

Бања Лука, 21.03.2023. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	3
	Извјештај о ревизији усклађености	3
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	5
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	6
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	7
	1. Увод.....	7
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја.....	7
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	8
	4. Набавке.....	10
	5. Припрема и доношење буџета.....	11
	6. Финансијски извјештаји.....	12
	6.1. Приходи и примици, расходи и издаци.....	12
	6.1.1. Приходи и примици	12
	6.1.2. Расходи и издаци	13
	6.2. Имовина, обавезе и извори	18
	6.2.1. Нефинансијска имовина.....	18
	6.2.2. Финансијска имовина и разграничења.....	18
	6.2.3. Обавезе и разграничења	19
	6.2.4. Властити извори.....	19
	6.3. Ванбилансна евиденција	19
	6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	19
	6.5. Образложења уз финансијске извјештаје	19

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Агенције за аграрна плаћања Републике Српске који обухватају: Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у главној књизи трезора на рачуноводственом фонду 01; Преглед прихода, примитака, расхода и издатака на рачуноводственим фондовима од 01 до 05; Преглед имовине, обавеза и извора са стањем на дан 31.12.2022. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, образложења уз обрасце годишњег финансијског извјештаја и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, финансијски извјештаји Агенције за аграрна плаћања Републике Српске истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године; прихода, примитака, расхода и издатака, као и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 – 2810. Наша одговорност за провођење ревизије је детаљније описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 – Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Према Правилнику о финансијском извјештавању буџетских корисника финансијске извјештаје Агенције за аграрна плаћања Републике Српске чине табеларни прегледи наведени у нашем извјештају. Усвојени оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској подразумијева да се све трансакције, процјене и политике одмјеравају у односу на усаглашеност са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор.

Ревизијски налази и закључци о фер и истинитој презентацији финансијских извјештаја Агенције за аграрна плаћања Републике Српске се ослањају на прописани оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској.

Због чињенице да се у предметним финансијским извјештајима не презентује финансијски резултат, не изражавамо мишљење о финансијском резултату за 2022. годину.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања, довољни и одговарајући да нам пруже основу за наше мишљење.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године није извршен у складу са чланом 4. став (1. и 4.) и чланом 20. став (1) тачка 3. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, јер није извршен попис путничког аутомобила уступљеног на коришћење и обавеза по основу субвенција, а извјештај о попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. овог Извјештаја:

Прецизиране су субвенције, а потцизирано расходи по основу коришћења роба и услуга, грантови и трансфери у најмањем износу од 8.427.715 КМ, јер расходи по основу додјеле средстава за подстицање развоја пољопривреде и села нису класификовани у складу са чланом 92., 94., 95. и 102. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у образложењима уз обрасце годишњих финансијских извјештаја; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија, такође, укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 21.03.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Агенције за аграрна плаћања Републике Српске за 2022. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Агенције за аграрна плаћања Републике Српске за 2022. годину су, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 4. овог Извјештаја:

Агенција за аграрна плаћања Републике Српске није проводила процедуре јавних набавки за дио набавки тонера и хотелских услуга, што није у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама, а за набавку канцеларијских потрепштина и другог канцеларијског материјала нису обезбјеђени докази о испуњености услова за измјену уговора, није закључен анекс уговора и нису објављени основни елементи измјене уговора на порталу јавних набавки, што није у складу са чланом 75. став (5., 9. и 11.) Закона о јавним набавкама.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. овог Извјештаја:

Агенција за аграрна плаћања Републике Српске је одобрила Ветеринарско сточарском центру а.д. Бања Лука подстицајна средства за контролу квалитета млијека, иако захтјев није у складу са одредбама члана 66. став (2. и 3.) Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је, такође, одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске

доказе о томе да ли је пословање Агенције за аграрна плаћања Републике Српске обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Агенције за аграрна плаћања Републике Српске.

Бања Лука, 21.03.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) поступци и процедуре провођења пописа и извјештавање врши у складу са чланом 4. став (1. и 4.) и 20. став (1) тачка 3. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) планирање и извршење буџета по основу средстава за подстицање развоја пољопривреде и села врши уз примјену економске класификације прописане одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,
- 3) у Писаним образложењима уз финансијске извјештаје објелодањују потребне додатне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) запошљавање и попуњавање упражњених радних мјеста врши у складу са донесеним кадровским планом сходно члану 30. и 111. став (2) Закона о државним службеницима,
- 2) сачињава Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле са прилозима, у складу са чланом 8. став (6) Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле,
- 3) поступци и процедуре јавних набавки, објављивање основних елемената уговора и извјештаја о проведеном поступку јавних набавки врши у складу са чланом 6., 75. став (5., 9. и 11.) и 90. став (2) Закона о јавним набавкама и чланом 10. став (2) Упутства о условима и начину објављивања обавјештења и достављања извјештаја у поступцима јавних набавки на порталу јавних набавки,
- 4) средства за подстицање развоја пољопривреде и села реализују у складу са одобреним Планом коришћења средстава за подстицање развоја пољопривреде и села Републике Српске сходно Закону о извршењу буџета Републике Српске за предметну годину,
- 5) подстицајна средства за контролу квалитета млијека одобравају у складу са чланом 66. став (2. и 3.) Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о извршењу буџета Републике Српске за 2022. годину;
- Одлука о усвајању буџета за 2022. годину, Одлука о усвајању Првог ребаланса буџета за 2022. годину и Одлука о усвајању Другог ребаланса буџета за 2022. годину;
- Закон о трезору;
- Закон о фискалној одговорности, члан 4, 9 -11;
- Закон о обезбјеђењу и усмјеравању средстава за подстицање развоја пољопривреде и села;
- Закон о пољопривреди;
- Закона о државним службеницима;
- Закон о раду, члан 205;
- Закон о платама запослених у органима управе Републике Српске;
- Посебан колективни уговор за запослене у органима управе Републике Српске;
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, X, XII и XIII;
- Закон о доприносима;
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида, члан 26. и 27;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле;
- Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле;
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Агенцији за аграрна плаћања;
- Правилник о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села;
- Правилник о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за капиталне инвестиције у пољопривредној производњи у 2022. години;
- Правилником о условима и начину остваривања подршке пољопривредним произвођачима у условима изазваним пандемијом вируса корона;
- Правилник о начину израде и садржаја кадровског плана у републичким органима управе;
- Одлука о висини наканде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Агенција за аграрна плаћања Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) је основана као републичка управна организација у складу са чланом 39. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске” број 115/18, 111/21, 15/22, 56/22 и 132/22), а у складу са чланом 42. наведеног закона обавља управне и друге послове који се односе на успостављање јединственог система за сва аграрна плаћања, успостављање интегрисаног система контроле свих плаћања и сопственог рачуноводственог система, обезбјеђење транспарентности свих мјера подршке и исплата, усклађивање процедура у вези са аграрним плаћањима са процедурама и правилима Европске уније, успостављање система увезивања са другим регистрима и другим евиденцијама које се воде у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде: стварање техничког оквира за примјену система јединственог броја и система одлагања података, сарадњу са другим органима и организацијама Републике Српске у вези са размјеном процедура и података, евидентирање и рачунску обраду захтјева, исплату захтјева корисницима по основу оствареног права на подстицајна средства, чување и архивирање свих докумената, вођење евиденције о додијељеним подстицајним средствима, мониторинг и достављање извјештаја и анализа Министарству и оспособљавање кадрова да би се осигурала јединствена примјена процедура и квалитетно спровођење мјера и друге послове у складу са законима и прописима.

Агенција је у саставу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске (у даљем тексту: Министарство).

Предмет ове ревизије су појединачни финансијски извјештаји Агенције за 2022. годину сачињени на основу трансакција евидентираних у оквиру Главне књиге трезора (у даљем тексту: ГКТ) на фонду 01 (општи фонд).

Средства за финансирање рада Агенције се обезбјеђују у буџету Републике Српске.

На Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Агенције није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске је провела финансијску ревизију Агенције за 2021. годину и том приликом дате су три препоруке за финансијске извјештаје и три препоруке за усклађеност. Агенција је доставила одговор о предузетим радњама ради превазилажења пропуста и неправилности утврђених у ревизијском извјештају, у складу са чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 98/05 и 20/14).

Од укупно 6 датих препорука, проведене су три препоруке, двије препоруке су дјелимично проведене, а једна препорука није проведена.

Непроведени дио препоруке дате за финансијске извјештаје се односи на објелодањивање информација о жалбама на донесена рјешења по основу субвенција (тачка 6.5. извјештаја). Препорука која се односи на планирање и извршење буџета по основу субвенција у складу са прописаним буџетским класификацијама из члана 94. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и евидентирање створених обавеза изнад висине

одобрених средстава у складу са чланом 82. став (6) и 93. став (3) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, није проведена.

Непроведени дио препоруке за усклађеност се односи на заснивање радног односа према кадровском плану (тачка 3. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста („Службени гласник Републике Српске” број 97/18, 78/20, 2/21 и 33/22) у Агенцији је систематизовано 26 радних мјеста за 42 извршиоца (33 државна службеника и 9 намјештеника).

На дан 31.12.2022. године био је запослен 41 извршилац, од којих 37 извршилаца на неодређено вријеме (30 државних службеника и 7 намјештеника), 3 извршиоца на одређено вријеме и 1 именовано лице.

Током 2022. године проведена су три јавна конкурса за пријем три извршиоца, два државна службеника (јавни конкурс је расписала, објавила и спровела Агенција за државну управу) и једног намјештеника (јавни конкурс је расписала, објавила и спровела Агенција за аграрна плаћања). Пријем три извршиоца по наведеним конкурсима представља повећање броја запослених за два извршиоца, док код једног запосленог мијења се статус, запослени примљен 2021. године као приправник (на одређено вријеме), а у 2022. години путем конкурса је примљен на неодређено вријеме. Такође, у мјесецу децембру 2022. године, извршен је пријем три извршиоца на одређено вријеме (један државни службеник и два намјештеника).

Кадровским планом за 2022. годину није планирано ново запошљавање, односно предвиђено је 36 извршилаца, а након запошљавања у 2022. години број запослених је већи од предвиђеног броја кадровским планом, што није у складу са чланом 30. и 111. став (2) Закона о државним службеницима („Службени гласник Републике Српске” број 118/08, 117/11 и 37/12 и 57/16). Наведеним члановима закона је прописано да се запошљавање и попуњавање упражњених радних мјеста државних службеника и намјештеника врши у складу са кадровским планом.

Редован годишњи попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године није извршен у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске” број 45/16 и 113/21), јер није извршен попис обавеза по основу субвенција (већ је пописан само њихов укупни салдо исказан у главној књизи), што није у складу са чланом 4. став (4). Такође, није сачињена посебна пописна листа имовине која није у власништву (путнички аутомобил), а којег Агенција користи на основу закљученог Уговора са Министарством, што није у складу са чланом 4. став (1) тачка 2., а Извјештај о попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза, што није у складу са чланом 20. став (1) тачка 3.

Интегрални рачуноводствени систем за сва аграрна плаћања, као подршка за евидентирање и рачунску обраду захтјева за подстицајна средства и евиденције о додијељеним и плаћеним подстицајима, те обезбјеђење контроле и транспарентности свих реализованих мјера подршке и извршених исплата, није успостављен. Помоћне евиденције додијељених подстицајних средстава и евиденција жалби изјављених на донесена рјешења по основу субвенција на нивоу Агенције, воде се у еxcel табелама.

Према информацијама датим за потребе ревизије, у Министарству се реализује „Пројекат унапређења отпорности и конкурентности сектора пољопривреде” у оквиру

којег је дефинисана подкомпонента „Унапређење пољопривредних информационих система“ која ће подржати довршетак мреже рачуноводствених података, комплетирање регистра фарми, стварање нових регистара за приоритетне ланце вриједности, побољшање функционалности система различитих регистара, укључујући идентификацију и регистрацију животиња, јачање пољопривредног информационог система, развијање система идентификације земљишних парцела, а један од предвиђених модула је и софтвер за обраду захтјева за подстицаје.

У 2022. години, министар пољопривреде, шумарства и водопривреде је на основу Закона о обезбјеђењу и усмјеравању средстава за подстицање развоја пољопривреде и села и Закона о пољопривреди („Службени гласник Републике Српске” број 70/06, 20/07, 87/07 и 71/09), донио Правилник о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села („Службени гласник Републике Српске” број 4/22, 15/22, 23/22, 27/22, 60/22, 77/22, 81/22, 98/22, 119/22 и 123/22) и Правилник о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за капиталне инвестиције у пољопривредној производњи у 2022. години („Службени гласник Републике Српске” број 10/22 и 81/22).

У 2022. години, Управни одбор Компензационог фонда Републике Српске (у даљем тексту: Управни одбор) је са три закључка одобрио на име подстицаја за развој пољопривреде и села износ од 31.430.000 КМ. Реализација наведених средстава (плаћање) је вршена преко Компензационог фонда Републике Српске у износу од 31.422.317 КМ.

Закључком Управног одбора од 08.04.2022. године, одобрена су средства за подршку капиталним инвестицијама у пољопривредној производњи у износу од 14.000.000 КМ, у складу са Правилником о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за капиталне инвестиције у пољопривредној производњи у 2022. години. Агенција је реализовала 13.998.129 КМ, од чега за пољопривредну механизацију (10.726.801 КМ), опрему у сточарској производњи (987.926 КМ), изградњу објеката у сточарству (133.127 КМ), набавку товних јуница (50.810 КМ), пластеника (97.104 КМ), вишегодишњих засада (164.420 КМ), наводњавање (700.431 КМ), набавку противградних мрежа и бокс палета (68.424 КМ), опремање рибогојишта (50.000 КМ), инвестиције у органску производњу (26.859 КМ) и прерађивачке капацитете (992.226 КМ).

Закључком Управног одбора од 30.05.2022. године одобрена су средства за подршку произвођачима млијека у износу од 7.430.000 КМ, у складу са Правилником о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села, а реализовано је 7.427.095 КМ за премије за млијеко април, мај и јун 2022. године.

Закључком Управног одбора, од 04.03.2022. године, одобрена су средства у износу од 10.000.000 КМ за подршку ратарској, повртарској и воћарској производњи, произвођачима свињског меса и произвођачима квалитетно приплодног материјала у складу са Правилником о условима и начину остваривања подршке пољопривредним произвођачима у условима изазваним пандемијом вируса корона („Службени гласник Републике Српске” број 22/22, 30/22, 83/22 и 119/22). Агенција је реализовала 9.997.093 КМ, од чега за тов свиња (2.343.423 КМ), поврће (1.748.553 КМ), пшеницу (1.701.148 КМ), сјеменски кукуруз (1.555.531 КМ), набавку приплодних јуница (1.047.000 КМ), воће (966.038 КМ) и Ветеринарско сточарском центру а.д. Бања Лука за набавку, складиштење и дистрибуцију сјемена за вјештачко осјемењавање у говедарству (120.000 КМ), као и за подршку капиталним инвестицијама (515.400 КМ) у складу са допуном закључка, од 14.12.2022. године и Правилником о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за капиталне инвестиције у пољопривредној производњи у 2022. години.

Јединица за интерну ревизију је организационо успостављена Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста. Радно мјесто

руководиоца Јединице за интерну ревизију је попуњено, док радно мјесто интерног ревизора није попуњено. У току 2022. године, обављено је пет интерних прегледа.

У Агенцији није успостављен систем финансијског управљања и контроле у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 91/16) и подзаконским актима који произилазе из наведеног закона. У току 2022. године, проводиле су се активности на дефинисању кључних пословних процеса неопходних за сачињавање књиге пословних процеса, као и активности на идентификовању и процјени ризика неопходних за успостављање регистра ризика. Стратегија управљања ризицима (члан 8. став (2) Закона), није сачињена.

Агенција није сачинила годишњи извјештај, електронским попуњавањем обрасца Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2022. годину, у складу са роком дефинисаним чланом 8. став (6) Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске” број 1/22). Изјаве у вези достигнутог степена развоја система интерних финансијских контрола и планираним мјерама за успостављање достигнутог нивоа развоја система интерних финансијских контрола, које се достављају уз годишњи извјештај за 2022. годину, нису сачињене у законским роковима.

У појединим случајевима одобравања подстицајних средстава су утврђени мањи недостаци у односу на прописано Правилником о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села.

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима, што је осим у овој тачки наведено у већини тачака овог извјештаја.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **запошљавање и попуњавање упражњених радних мјеста врши у складу са донесеним кадровским планом сходно члану 30. и 111. став (2) Закона о државним службеницима,**
- **поступци и процедуре спровођења пописа и извјештавање врши у складу са чланом 4. став (1. и 4.) и 20. став (1) тачка 3. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,**
- **сачињава Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле са прилозима, у складу са чланом 8. став (6) Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле.**

4. Набавке

Планом јавних набавки и измјеном плана за 2022. годину планирано је 11 поступака јавних набавки роба и услуга у укупном износу од 49.065 КМ без урачунатог пореза на додату вриједност (у даљем тексту: ПДВ).

Према извјештају о реализацији у току 2022. године проведено је 12 поступака јавних набавки уговорене вриједности 44.184 КМ (без ПДВ-а), од тога је проведено један резервисани уговор, један конкурентски захтјев за доставу понуда и 10 директних споразума.

Ревизијским испитивањем је обухваћено 6 поступака јавних набавки (један конкурентски захтјев и пет путем директног споразума) укупне уговорене вриједности 32.879 КМ (без ПДВ-а), што представља 74% укупно реализованих јавних набавки.

Испитане су набавке канцеларијских потрепштина и другог канцеларијског материјала (5.931 КМ), нафте и дестилата (15.266 КМ), тонера и кетрица (5.983 КМ), штампача и компјутерске опреме (2.145 КМ), осигурања радника (990 КМ) и набавку хотелских услуга (2.564 КМ).

Код провођења поступака јавне набавке путем директног споразума, није вршено испитивање тржишта нити је захтијеван писани приједлог цијене или понуда од једног или више привредних субјеката који обављају дјелатност која је предмет набавке, што није у складу са чланом 90. Закона о јавним набавкама.

Набавка канцеларијских потрепштина и другог канцеларијског материјала уговорена је у вриједности од 6.939 КМ, а уговор је реализован у износу од 10.235 КМ. У току реализације уговора дошло је до измјена и допуна Закона о јавним набавкама, гдје је чланом 75. став (5) закона дата могућност да се измијени уговор о јавној набавци током његовог трајања без провођења поступка јавне набавке, под условом да су кумулативно испуњена три услова тј. да је до потребе за измјеном дошло због околности које пажљив и савјестан уговорни орган није могао предвидјети, да се измјеном не мијења цјелокупна природа уговора и да свако повећање цијене није веће од 30% вриједности првобитног уговора и не може имати за циљ избегававање примјене Закона. Агенција није обезбједила доказе у писаној форми о кумулативној испуњености три наведена услова, није закључила анекс уговора и није објавила основне елементе измјене настале у току реализације уговора на порталу јавних набавки, што није у складу са чланом 75. став (5., 9. и 11.) Закона о јавним набавкама.

Извјештај о проведеним поступцима набавки тонера за штампаче и колективног осигурања радника није унијет у систем „Е-набавке”, а штампача и компјутерске опреме није унијет у прописаном року, што није у складу са чланом 9. став (3) Упутства о условима и начину објављивања обавјештења и достављања извјештаја у поступцима јавних набавки у информационом систему „Е-набавке”. Наведеним чланом Упутства, као и чланом 10. став (2) новог Упутства о условима и начину објављивања обавјештења и достављања извјештаја у поступцима јавних набавки на порталу јавних набавки, који је у примјени од 10.12.2022. године, прописана је обавеза објаве извјештаја о проведеном поступку директног споразума у року од 30 дана.

Агенција није проводила процедуре јавних набавки за набавку тонера 1.090 КМ и набавку хотелских услуга 1.900 КМ, што није у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама, којим је дефинисано да је уговорни орган дужан да додјељује уговоре о јавној набавци примјеном адекватног поступка јавне набавке у складу Законом и подзаконским актима.

Препоручује се директору да обезбједи да се поступци и процедуре јавних набавки, објављивање основних елемената уговора и извјештаја о проведеном поступку јавних набавки врши у складу са чланом 6., 75. став (5., 9. и 11.) и 90. став (2) Закона о јавним набавкама и чланом 10. став (2) Упутства о условима и начину објављивања обавјештења и достављања извјештаја у поступцима јавних набавки на порталу јавних набавки.

5. Припрема и доношење буџета

Агенција је доставила буџетски захтјев за 2022. годину по Инструкцији број 1 у износу од 190.800.100 КМ, а путем Инструкције број 2 поднесен је захтјев за буџетска средства у складу са предложеним буџетским ограничењем за 2022. годину у износу од 76.219.900 КМ.

Одлуком о усвајању буџета за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске” број 121/21) Агенцији је одобрен буџетски оквир у износу од 76.266.200 КМ, а одлуком о усвајању Првог ребаланса буџета за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске” број 53/22) је одобрен буџетски оквир у износу од 76.366.300 КМ.

Одлуком о усвајању Другог ребаланса буџета за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске” број 106/22) је одобрен буџетски оквир у износу од 76.438.000 КМ, од чега за расходе личних примања (1.222.500 КМ), расходе коришћења роба и услуга (140.000 КМ), расходе финансирања и друге финансијске трошкове (500 КМ), субвенције (75.000.000 КМ), издатке за нефинансијску имовину (5.000 КМ) и остале издатке (70.000 КМ).

Након Другог ребаланса буџета, извршене су 3 релокације средстава у износу од 28.300 КМ. На основу рјешења министра извршене су двије реалокације средстава у оквиру позиције расхода коришћења роба и услуга (21.800 КМ) и једна реалокација у оквиру расхода за лична примања запослених (6.500 КМ).

Агенција је добила сагласност Министарства финансија Републике Српске на Нацрт кадровског плана за 2022. годину.

Планирање буџета по основу субвенција не врши се у складу са економском класификацијом прописаном чланом 94. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске” број 98/16, 115/17 и 118/18), а што је детаљније објашњено у тачки 6.1.2.1. извјештаја.

6. Финансијски извјештаји

Агенција је сачинила обрасце годишњих извјештаја Образац 2.01 - Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственом фонду 01, Образац 3а - Преглед прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственим фондовима 01 до 05, Образац 4а - Функционална класификација расхода и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних у ГКТ, Образац 5а - Преглед имовине, обавеза и извора исказаних у ГКТ и писано Образложење уз финансијске извјештаје, како је прописано чланом 46. и 47. став (1) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске” број 15/17 и 17/22).

6.1. Приходи и примици, расходи и издаци

У Прегледу прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственим фондовима 01 до 05, Агенција је исказала укупне приходе и примитке у износу 260.643 КМ и укупне расходе и издатке у износу од 76.435.472 КМ.

Извршење буџета (буџетски расходи и издаци) за 2022. годину је исказано у износу од 76.422.385 КМ, што је у висини Другог ребаланса буџета. Поједине позиције извршења буџета по основу расхода за лична примања запослених и расхода по основу коришћења роба и услуга су ниже или више у односу на Други ребаланс буџета, а за одступања на којима је извршење веће у односу на средства одобрена Другим ребалансом буџета, извршене су реалокације (тачка 5. извјештаја).

6.1.1. Приходи и примици

Укупни приходи и примици су исказани у износу од 260.643 КМ, а чине их непорески приходи, приходи обрачунског карактера и остали примици.

Непорески приходи су исказани у износу од 191.535 КМ, а чине их приходи по основу поврата ненамјенски утрошених средстава по основу датих субвенција (190.844 КМ) и приходи од запослених по основу прекорачења дозвољеног лимита на рачунима за мобилне телефоне (691 КМ).

Приходи обрачунског карактера су исказани у износу од 3.465 КМ, а чине их помоћи у природи које се у цјелости односе на донацију рачунарске опреме од UNDP-а.

Остали примици су исказани у износу од 65.643 КМ, а у цјелости их чине примици од Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске по основу рефундација плата за вријеме породилског одсуства.

6.1.2. Расходи и издаци

Укупни расходи и издаци су исказани у износу од 76.435.472 КМ, а односе се на расходе (76.364.015 КМ) и издатке (71.457 КМ). Расходе чине текући расходи и расходи обрачунског карактера.

6.1.2.1. Текући расходи

Текући расходи су исказани у износу од 76.350.928 КМ, а чине их расходи за лична примања запослених (1.217.428 КМ), расходи по основу коришћења роба и услуга (136.534 КМ), расходи финансирања и други финансијски трошкови (257 КМ) и субвенције (74.996.709 КМ).

Расходе за лична примања запослених чине расходи за бруто плате запослених (1.152.967 КМ), расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (36.393 КМ), расходи за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата које се не рефундирају (24.039 КМ) и расходи за отпремнине и једнократне помоћи (4.029 КМ).

Расходе за бруто плате запослених чине расходи за основну плату након опорезивања (707.982 КМ), увећања основне плате по основу радног стажа (32.446 КМ), порез на доходак (53.187 КМ) и доприноси на плату (359.352 КМ).

Расходе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада чине расходи за накнаде за превоз на посао и са посла (17.758 КМ), дневнице за службена путовања у земљи и иностранству (9.975 КМ) и пензијски допринос за добровољно пензијско осигурање на терет послодавца (8.660 КМ).

Расходе за отпремнине и једнократне помоћи чине расходи за новчане помоћи запосленом приликом смрти члана уже породице (2.718 КМ) и новчане помоћи у случају теже болести или инвалидности (1.311 КМ).

Расходи по основу коришћења роба и услуга највећим дијелом се односе на расходе по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (54.112 КМ), расходе за режијски материјал (20.165 КМ), путовања и смјештаја (24.613 КМ), стручне услуге (17.020 КМ) и остале некласификоване расходе у износу од 9.482 КМ.

Расходе по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга највећим дијелом чине расходи за поштанске услуге (43.315 КМ) и услуге коришћења фиксног телефона (5.063 КМ) и мобилног телефона (4.877 КМ). Признавање права на трошкове мобилних телефона у Агенцији је дефинисано Рјешењем, којим су утврђени мјесечни лимити потрошње по корисницима.

Расходе за режијски материјал највећим дијелом чине расходи за компјутерски материјал (7.729 КМ), расходи за обрасце и папир (6.322 КМ) и расходи за регистраторе, фасцикле и омоте (3.435 КМ).

Расходе по основу путовања и смјештаја чине расходи по основу смјештаја, хране и остали расходи по основу службених путовања у земљи и иностранству (6.497 КМ) и расходи по основу утрошка горива (18.116 КМ).

Субвенције су исказане у износу од 74.996.709 КМ и односе се на подстицајна средства, премије и регресе из средстава за подстицање развоја пољопривреде и села, а које се реализују кроз подршку текућој производњи, подршку капиталним инвестицијама, подршку руралном развоју и системске и остале мјере подршке.

Правилником о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села и Правилником о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за капиталне инвестиције у пољопривредној производњи у 2022. години дефинисани су услови и поступци за остваривање права на новчане подстицаје (подстицајна средства, премије и регресе), поступци за њихово остваривање, врста, висина и начин исплате новчаних подстицаја, обавезе корисника новчаних подстицаја након њиховог примања, рокови, као и потребна документација и обрасци.

Влада Републике Српске је дала сагласност на План коришћења средстава за подстицање развоја пољопривреде и села у 2022. години („Службени гласник Републике Српске” број 5/22) и измјену Плана коришћења средстава за подстицање развоја пољопривреде и села у 2022. години („Службени гласник Републике Српске” број 132/22) у износу од 75.000.000 КМ, којим су одобрена средства за мјере подршке текућој производњи (54.800.280 КМ), подршке дугорочном развоју (12.319.800 КМ) и системске мјере (7.879.920 КМ). Реализација средстава за подстицање развоја пољопривреде и села код појединих мјера подршке је виша у односу на предвиђена средства измјеном Плана, за што је обезбијеђена сагласност Министарства, а није тражена сагласност Владе Републике Српске, како је то предвиђено чланом 5. став (3) Закона о извршењу буџета Републике Српске за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске” број 121/21, 53/22 и 106/22).

Подршка текућој производњи је реализована у износу од 54.804.142 КМ, а односи се на директну подршку сточарској производњи (36.285.803 КМ) и директну подршку биљној производњи (18.518.339 КМ).

Директну подршку сточарској производњи чине премије за приплодну стоку (4.398.222 КМ), млијeko (25.348.943 КМ), производњу меса (5.500.032 КМ) и подршку пчеларској производњи (911.556 КМ) и подршку коњарству (127.050 КМ).

Премије за приплодну стоку највећим дијелом чине премије за приплодне крмаче (1.214.415 КМ), козе и овце (942.220 КМ) и јунице (787.400 КМ) и премије за систем узгоја крава-теле (983.350 КМ).

Премије за производњу меса чине премије за утовљене свиње (1.965.168 КМ), јунад (1.763.680 КМ), бројлере (1.373.144 КМ) и премије за производњу конзумне рибе пастрмке (219.081 КМ), шарана (168.439 КМ) и откуп рибе (10.520 КМ).

Директну подршку биљној производњи чине премије за произведено и продато воће и поврће, љековито и ароматично биље (3.969.207 КМ), регрес по хектару сјетвене површине за стрна жита (5.218.735 КМ), регрес по хектару сјетвене површине за соју, сунцокрет и уљану репицу (704.243 КМ), регрес по хектару за дизел гориво (6.037.149 КМ), сјеменски материјал (892.823 КМ), садни материјал (298.078 КМ), индустријско биље (579.808 КМ) и органску производњу (818.296 КМ).

Премија за произведено и продато воће и поврће, љековито и ароматично биље највећим дијелом се односи на премију за произведено и продато воће (1.964.358 КМ) и поврће (1.955.194 КМ).

Подршка капиталним инвестицијама је реализована у износу од 4.638.074 КМ, а односи се на набавку нове пољопривредне механизације (1.543.086 КМ), инвестиције у сточарској производњи (711.847 КМ), инвестиције у биљној производњи (393.208 КМ), инвестиције у складиштење и прераду пољопривредних производа (1.989.932 КМ).

Подршка руралном развоју је реализована у износу од 7.714.835 КМ, а односи се на подршку самозапшљавању дипломираних инжењера пољопривреде (672.966 КМ), пословним активностима удружењима жена (276.678 КМ), пољопривредних задруга и кластера (503.395 КМ), откупу пољопривредних производа (299.013 КМ), информисање корисника и промоцију сектора пољопривреде (204.240 КМ), преносу знања и вјештина у пољопривреди (225.400), увођење технолошких иновација

(100.000 KM), модернизацији система противградне одбране (4.000.000 KM), развоју брдско планинског подручја (49.613 KM), развојним центрима (625.000 KM), заједничким пројектима Владе Републике Српске и Општине Сребреница (100.000 KM), стандардизацији и брендирању (73.320 KM), пројектима руралног развоја (69.999 KM), капиталним инвестицијама у ловству (399.161 KM) и очувању аутохтоних раса (116.050 KM).

Системске и остале мјере подршке су реализоване у износу од 7.839.658 KM, а односе се на заштиту здравља животиња (2.098.671 KM) и заштиту здравља биљака и атестирање прскалица (484.520 KM), мониторинг пестицида (56.948 KM), те мјере подршке производњи сјемена за вјештачко осемењивање у говедарству (250.000 KM), узгојно-селекцијском раду (61.256 KM), контролу квалитета млијека (1.525.422 KM), опремању лабораторија (100.025 KM), суфинансирању премије осигурања примарне пољопривредне производње (619.173 KM), анализи контроле плодности земљишта (9.440 KM), контроли квалитета сточне хране (150.000 KM), вођењу и одржавању регистра пољопривредних газдинстава (1.159.891 KM), изради стратешких и програмских докумената (415.897 KM), Пољопривредном задружном савезу Републике Српске (76.300 KM), унапређењу, заштити и развоју рибљег фонда и рад рибочуварске службе (101.991 KM), вођењу рачуноводствених података за пољопривредна газдинства (30.500 KM), као и средства за ванредне потребе и помоћи (461.242 KM) и жалбе (238.383 KM).

Мјере за заштиту здравља животиња највећим дијелом се односе на мјере подршке за евидентирање газдинстава и животиња у Ветеринарско информациони систем (976.736 KM), дијагностичке мјере заштите здравља животиња (330.221 KM), те подстицајна средства за инвестиције у унапређење ветеринарске дјелатности (284.023 KM) и рад Канцеларије за унос података о пољопривредним газдинствима и животињама на пољопривредним газдинствима (265.120 KM).

У оквиру премија за млијеко, у 2022. години је обрачуната и исплаћена премија за млијеко за три мјесеца из 2021. године у износу од 6.470.615 KM и премија за млијеко за осам мјесеци из 2022. године, а поред тога из Компензационог фонда Републике Српске су исплаћене три премије за млијеко из 2022. године (тачка 3. извјештаја).

У оквиру подршке информисању корисника и промоцији сектора пољопривреде, одобрена су подстицајна средства за медијске активности медијским кућама које имају закључен уговор о сарадњи са Министарством (119.240 KM), као и за организовање сајмова и изложби међународног значаја и наступа на сточарским изложбама разним корисницима (85.000 KM), од чега је одобрено Граду Градишка 6.000 KM и општинама Братунац 5.000 KM, а Рогатица, Рудо и Власеница по 3.000 KM.

У оквиру подршке преносу знања и вјештина у пољопривреди највећим дијелом су одобрена подстицајна средства за израду развојних програма 152.400 KM (Ветеринарско сточарском центру а.д. Бања Лука 29.400 KM, Пољопривредној школи Бања Лука 20.000 KM и Академији наука и умјетности Републике Српске 10.000 KM и разним удружењима) и за савјетовања и семинаре у области пољопривреде, прехранбене технологије, руралног развоја и ветеринарства у износу 40.000 KM (Технолошком факултету Универзитета у Бањој Луци, Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци, Пољопривредном факултету Универзитета у Источном Сарајеву и Ветеринарској комори Републике Српске по 10.000 KM).

У оквиру мјера за заштиту здравља биљака и атестирање прскалица, за реализацију Програма из области заштите здравља биља за 2022. годину, одобрена су подстицајна средства Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци (191.115 KM), Институту за генетичке ресурсе Универзитета у Бањој Луци (43.745 KM), Јавној установи Пољопривредни институт Републике Српске Бања Лука (249.660 KM).

Ветеринарско сточарском центру а.д. Бања Лука, за контролу квалитета млијека, одобрена су подстицајна средства у износу од 1.525.422 КМ на основу Уговора о поступку контроле квалитета свјежег сировог млијека ангажовањем контролних асистената који ће узимати и достављати узорке свјежег сировог млијека овлашћеној лабораторији, закљученог између Ветеринарско сточарског центра а.д. Бања Лука и Министарства. Уговор је закључен 04.01.2022 године за период 01.01-31.12.2022. године и истим је превиђено да се исплате подстицајна средства у висини укупних трошкова за ангажовање контролних асистената, коришћење сопственог возила, обраде података и других припадајућих трошкова у износу од 80.000 КМ мјесечно. Анексом 1 уговора износ је повећан на 90.000 КМ, Анексом 2 уговора на 100.000 КМ, а Анексом 3 уговора на 200.000 КМ мјесечно.

Агенција је по захтјеву Ветеринарско сточарског центра а.д. Бања Лука одобрила додатна средства на име подстицаја за контролу квалитета млијека у износу од 457.914 КМ, а по основу Записника Пореске Управе Републике Српске о извршеној контроли за период 15.11.2017.-14.11.2022. године и утврђеним пореским обавезама по основу исплаћених накнада за употребу властитог возила у службене сврхе, што није у складу са чланом 66. став (2. и 3.) Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села и тачком 2. и 4. Уговора о поступку контроле квалитета свјежег сировог млијека. Чланом 66. став (2. и 3.) Правилника је дефинисана документација која се подноси уз захтјев (извјештај о спроведеној контроли млијека, као и броју узорака са укупним трошковима за мјесец у којем је вршена контрола) и да се захтјев подноси најкасније до 20. у мјесецу за претходни мјесец. Тачком 2. Уговора о поступку контроле квалитета свјежег сировог млијека је дефинисан период реализације уговора (период 01.01-31.12.2022. године), а тачком 4. дефинисано је да исплата трошкова за коришћење сопственог возила не може бити већа од 500 КМ.

У оквиру подршке контроле квалитета сточне хране, за реализацију Програма унапређења квалитета кабасте и концентроване сточне хране, одобрена су подстицајна средства Јавној установи Пољопривредни институт Републике Српске Бања Лука (100.00 КМ) и Пољопривредном факултету Универзитета у Источном Сарајеву (50.000 КМ).

У оквиру подршке вођења регистра пољопривредних газдинстава одобрена су подстицајна средства Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге Бања Лука за услуге вођења Регистра пољопривредних газдинстава и Регистра корисника подстицајних средстава у Републици Српској (720.000 КМ), М:Тел-у а.д. Бања Лука за услуге хостовања постојећег CARPO система и одржавање годишње лиценце @FARM система за период од 12 мјесеци (277.992 КМ) и PROINTER-у ITSS д.о.о. Бања Лука за испоруку осам интернет линкова, услугу WAN мрежног одржавања и одржавање Opensource Groupware производа (161.899 КМ).

Јавном предузећу „Противградна превентива Републике Српске” а.д. Градишка одобрена су подстицајна средства у укупном износу од 4.000.000 КМ за модернизацију система противградне одбране - измирење обавеза по кредитима (3.226.779 КМ) и за подршку превентивним мјерама ради спречавања и ублажавања елементарне непогоде – града, за набавку ракета и осталих материјално техничких средстава (773.221 КМ), а у складу са претходно донесеном Одлуком Владе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 20/22) и чланом 15. Закона о противградној заштити („Службени гласник Републике Српске” број 15/21), којим је прописано финансирање система противградне заштите из средстава за подстицај развоја пољопривреде и села.

У оквиру подршке развојним центрима, а на основу претходно донесених Одлука Владе Републике Српске, одобрена су подстицајна средства Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци за развој Експериментално-едукативног

центра (100.000 KM), Институту за генетичке ресурсе Универзитета у Бањој Луци за трошкове ботаничке баште (100.000 KM), АД „Град” Бијељина за трошкове међународних сајмова и других манифестација (125.000 KM), Јавној установи Пољопривредни институт Републике Српске Бања Лука за трошкове експерименталног рада (200.000 KM) и Центару за развој пољопривреде и села Бања Лука за трошкове изградње смјештаја за псе (100.000 KM).

У оквиру мјере подршке за израду стратешких и програмских докумената, која се реализују у складу са чланом 72. Правилника, а на основу донесених рјешења министра и закључених уговора са Министарством, одобрена су подстицајна средства за учешће у раду у комисијама и радним групама (86.242 KM).

У оквиру средства за жалбе одобрене су обавезе створене у ранијем периоду по основу уговора закључених са министарством у износу 6.035 KM.

Реализација средстава за подстицање развоја пољопривреде и села, на основу одлука Владе Републике Српске, претходно закључених уговора о пословно-техничкој сарадњи са Министарством и по основу учешћа у раду комисија и радних група именованих рјешењем министра у најмањем износу од 8.427.715 KM, није класификована у складу са чланом 94. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске” број 98/16, 115/17 и 118/18). Према члану 94. поменутог правилника субвенције се дозначавају искључиво произвођачима учинака (роба и услуга), а не крајњим потрошачима и имају за циљ да утичу на обим производње, цијену по којој се учинци продају или надокнаду произвођачу по неком другом основу, а дознаке средстава у циљу покрића нагомиланог дуга немају карактер субвенције. Сходно члану 92., 95. и 102. поменутог правилника, реализација претходно наведених средстава за подстицање развоја пољопривреде и села, по налазу ревизије представља расходе по основу коришћења роба и услуга који се финансирају средствима за подстицање развоја пољопривреде и села у најмањем износу од 2.890.795 KM и грантове и трансфере који се распоређују из средстава за подстицање развоја пољопривреде и села, а који имају за циљ да помогну у обављању редовних активности или специфичне групе активности (пројекта) корисника гранта у најмањем износу од 5.536.920 KM.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **средства за подстицање развоја пољопривреде и села реализују у складу са одобреним Планом коришћења средстава за подстицање развоја пољопривреде и села Републике Српске сходно Закону о извршењу буџета Републике Српске за предметну годину,**
- **подстицајна средства за контролу квалитета млијека одобравају у складу са чланом 66. став (2. и 3.) Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села,**
- **планирање и извршење буџета по основу средстава за подстицање развоја пољопривреде и села врши уз примјену економске класификације прописане одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.**

6.1.2.2. Расходи обрачунског карактера

Расходи обрачунског карактера исказани су у износу од 13.087 KM, а односе се на набавну вриједност реализованих залиха ауто-гума (2.000 KM) и расходе по основу амортизације (11.087 KM).

Расходе по основу амортизације чине расходи по основу амортизације превозних средстава (5.737 KM), канцеларијске опреме (1.944 KM), комуникационе и рачунарске опреме (2.712 KM) и нематеријалне имовине у износу од 694 KM, а обрачун амортизације је вршен у складу са Правилником о примјени годишњих

амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске” број 110/16).

6.1.2.3. Издаци

Издаци су исказани у износу од 71.457 КМ, а чине их издаци за набавку рачунарске опреме (2.960 КМ), издаци за набавку залиха ауто-гума (2.000 КМ) и остали издаци из трансакција са другим јединицама власти за накнаде плата које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања (66.497 КМ).

Остали издаци из трансакција са другим јединицама власти се односе на издатке за накнаде плата за породилшко одсуство који се рефундирају од Јавне установе Јавни фонд за дјечију заштиту (64.070 КМ) и издатке за накнаде плата за вријеме боловања који се рефундирају од Фонда здравственог осигурања Републике Српске (2.427 КМ).

6.2. Имовина, обавезе и извори

Укупна имовина Агенције на дан 31.12.2022. године је исказана у износу од 238.425 КМ бруто вриједности, 207.346 КМ исправке вриједности и 31.079 КМ нето вриједности, а односи се на нефинансијску и финансијску имовину.

6.2.1. Нефинансијска имовина

Нефинансијска имовина је исказана у износу од 228.350 КМ бруто вриједности, 207.346 КМ исправке вриједности и нето вриједности 21.004 КМ, а односи се на опрему и нематеријалну произведену имовину.

Опрема је исказана у износу од 225.572 КМ бруто вриједности, 207.346 КМ исправке вриједности и нето вриједности 18.226 КМ. Нето вриједност опреме чине моторна возила (3.919 КМ), канцеларијска опрема (5.480 КМ) и комуникациона и рачунарска опрема (8.827 КМ).

Нематеријална произведена имовина је исказана у износу од 2.778 КМ (бруто вриједности и нето вриједности), а у цјелости се односи на вриједност рачунарских програма.

6.2.2. Финансијска имовина и разграничења

Финансијска имовина и разграничења су исказани у износу од 10.075 КМ (бруто вриједности и нето вриједности), а односи се на остала краткорочна разграничења и краткорочну финансијску имовину и разграничења из трансакција са другим јединицама власти.

Остала краткорочна разграничења су исказана у износу од 3.607 КМ, а односе се на разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме родитељског одсуства за децембар 2022. године, која се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања (3.222 КМ) и разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме боловања за децембар 2022. године које се рефундирају (385 КМ).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти је исказана у износу од 6.468 КМ, а односе се на потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за здравствено осигурање (2.426 КМ) и потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за дјечију заштиту (4.042 КМ).

Са фондовима обавезног социјалног осигурања извршено је усаглашавње отворених ставки (потраживања за накнаде плата за вријеме боловања односно породилшког одсуства) на дан 31.12.2022. године.

6.2.3. Обавезе и разграничења

Обавезе Агенције на дан 31.12.2022. године су исказане у износу од 14.268.718 КМ, а чине их краткорочне обавезе за лична примања запослених (117.970 КМ), обавезе из пословања (21.349 КМ), обавезе за субвенције (14.116.646 КМ) и обавезе по основу осталих краткорочних разграничења (12.753 КМ).

Обавезе за лична примања запослених се односе на обавезе за бруто плате запослених и бруто накнаде плата за мјесец децембар 2022. године (115.939 КМ) и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених (превоз за мјесец децембар 2022. године) у износу од 2.031 КМ.

Обавезе из пословања се односе на обавезе за набавку роба, услуга и сталне имовине (20.513 КМ), обавезе према физичким лицима (440 КМ) и обавезе за порезе и доприносе на терет послодавца (396 КМ).

Обавезе по основу субвенција се односе на неизмирене обавезе за новчане подстицаје за развој пољопривреде и села који се реализују кроз подршку текућој производњи (12.872.105 КМ), подршку капиталним инвестицијама (69.692 КМ), подршку руралном развоју (30.397 КМ) и системске и остале мјере подршке (1.144.452 КМ).

Агенција је путем проведене четири мултилатералне компензације у 2022. години измирила обавезе у износу од 1.392.321 КМ, а до рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја измирене су све обавезе доспјеле на дан 31.12.2022. године.

6.2.4. Властити извори

Властити извори средстава су исказани у износу од 2.778 КМ, а односе се на резерве формиране по основу процјене нематеријалне имовине (рачунарски програм).

6.3. Ванбилансна евиденција

На дан 31.12.2022. године, у Агенцији није било пословних догађаја који би захтијевали евидентирање на ванбилансним позицијама.

6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према образложењу датом за потребе ревизије, у току 2022. године Агенција није водила судске спорове, а корисници новчаних подстицаја су изјавили укупно 323 жалбе на донесена рјешења по основу субвенција у 2021. и 2022. години, од чега је првостепени орган усвојио 109 жалби, 21 жалбу одбио, а у поступку рјешавања су остале 62 жалбе. Министарству као другостепеном органу прослијеђена је 131 жалба, од којих је 24 усвојено, 71 жалба одбијена као неоснована, а у поступку рјешавања је остало 36 жалби. Корисницима чије су жалбе прихваћене, донесена су рјешења о одобравању новчаних подстицаја у износу од 238.383 КМ.

6.5. Образложења уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за 2022. годину сачињена су и писана Образложења која пружају неопходне опште податке о Агенцији, информације о основама за састављање финансијских извјештаја и примијењеним рачуноводственим политикама и прописима за израду годишњег обрачуна. Међутим, нису извршена објелодањивања потребних додатних информација која се односе на потенцијалне обавезе по основу изјављених жалби на донесена рјешења по основу субвенција у складу са чланом 46. став (1) тачка 8. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, као ни објелодањивања узрока значајнијих одступања у односу на буџет (расходи по основу путовања и смјештаја) и претходну годину (остали издаци) у складу са чланом 46. став (1) тачка 5. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоручује се директору да обезбиједи да се у Писаним образложењима уз финансијске извјештаје објелодањују потребне додатне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Ревизијски тим

Драган Милошевић, с.р.

Мира Матијашевић, с.р.